

PROGRAM STUDIÓW

Obowiązuje od roku akademickiego: **2025/2026**

1. KIERUNEK STUDIÓW: **BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE**
2. KOD ISCED: **1032**
3. FORMY STUDIÓW: **STACJONARNE/NIESTACJONARNE**
4. LICZBA SEMESTRÓW: **6**
5. TUTUŁ ZAWODOWY NADAWANY ABSOLWENTOM: **LICENCJAT**
6. PROFIL KSZTAŁCENIA: **OGÓLNOAKADEMICKI**
7. DZIEDZINA NAUKI: **NAUKI SPOŁECZNE**
8. DYSCYPLINA NAUKOWA: **nauki o bezpieczeństwie 144 ECTS (80%), nauki o polityce i administracji 36 ECTS (20%)**
9. **Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180**
 - 1) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **94** - studia stacjonarne, **56** - studia niestacjonarne
 - 2) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS: **92**
 - 3) liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia podlegające wyborowi (co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS): **81**
 - 4) liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejsza niż 5 ECTS – kierunek jest przyporządkowany do nauk społecznych - z zakresu nauk humanistycznych 5 ECTS (Filozofia bezpieczeństwa, Najnowsza historia powszechna, Podstawy logiki).
10. **Łączna liczba godzin zajęć: 4594** (studia stacjonarne), **4534** (studia niestacjonarne), w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: **2444** - studia stacjonarne; **od 1439** (grupa przedmiotów z zakresu zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności) **do 1449** (grupa przedmiotów z zakresu system bezpieczeństwa RP) - studia niestacjonarne.
Liczba godzin zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (46 studia stacjonarne, **42** studia niestacjonarne).
11. **Koncepcja i cele kształcenia** (w tym opis sylwetki absolwenta):

Studia pierwszego stopnia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* umożliwiają studentowi powiązanie działalności naukowej oraz przygotowanie do pracy zawodowej w szeroko rozumianym sektorze bezpieczeństwa. Studenci w trakcie studiów mają możliwość prowadzenia badań naukowych pod kierunkiem doświadczonych naukowców, które mogą kontynuować po ich zakończeniu. Studia dostarczają ponadto absolwentom zarówno ogólną wiedzę z zakresu bezpieczeństwa, jak i umiejętności praktycznego działania w sytuacjach kryzysowych oraz kompetencje społeczne, ułatwiające podejmowanie świadomych i odpowiedzialnych decyzji zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa.

Absolwent będzie dysponował:

- **zasobem wiedzy ogólnej** z zakresu nauk o bezpieczeństwie;
- **wiedzą** z zakresu nauk o bezpieczeństwie, nauk ekonomicznych, prawnych i politycznych, umożliwiającą rozumienie charakteru i mechanizmów funkcjonowania bezpieczeństwa narodowego oraz wiedzą kierunkową z zakresu problematyki bezpieczeństwa, polityki bezpieczeństwa w wymiarze krajowym i ponadnarodowym, zarządzania bezpieczeństwem m.in. zaznajamiając się z: prawnymi podstawami bezpieczeństwa; poszczególnymi rodzajami bezpieczeństwa; współczesnymi zagrożeniami cywilizacyjnymi o charakterze militarnym, jak i niemilitarnym; funkcjonowaniem instytucji kształtujących środowisko bezpieczeństwa na różnych szczeblach funkcjonowania państwa;
- **umiejętnościami** w tym m.in: analizowania i stosowania zasad prawnych oraz procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w odniesieniu zarówno do skali globalnej czy narodowej, jak też regionalnej i lokalnej, a także refleksji nad integralnością i efektywnością systemu zarządzania kryzysowego jako elementu systemu bezpieczeństwa narodowego; rozpoznawania, diagnozowania i definiowania zasadniczych problemów związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem, umocowanym w historycznych doświadczeniach, a także wyzwań bezpieczeństwa globalnego i europejskiego, nabędzie umiejętności strzeleckie;
- **kompetencjami społecznymi** takimi jak m.in.: przygotowanie do pracy na stanowiskach w administracji publicznej (w szczególności w jednostkach organizacyjnych służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo narodowe); kierowanie zespołami ludzkimi wykonującymi nowe zadania związane z zagrożeniami powodowanymi przez współczesne uwarunkowania cywilizacyjne; posługiwanie się fachową literaturą oraz aktualnym ustawodawstwem z zakresu działalności związanej z bezpieczeństwem narodowym.

Student może wybrać przedmioty z dwóch grup przedmiotów do wyboru w zakresie:

Systemu bezpieczeństwa RP – w ramach tej grupy przedmiotów, student poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez przedmioty podstawowe/kierunkowe, ma możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy z zakresu: zarządzania kryzysowego; strategii bezpieczeństwa RP; zagrożeń asymetrycznych; ekonomiki obronności; funkcjonowania wojska, służb specjalnych i podmiotów niepaństwowych we współczesnym środowisku bezpieczeństwa. Zdobyta wiedza i ukształtowane umiejętności przygotowują absolwenta tej specjalności do pracy w roli np. analityka służb specjalnych lub urzędnika pionu cywilnego MON, dziennikarza zajmującego się problematyką bezpieczeństwa i obronności, urzędnika administracji regionalnej i lokalnej odpowiedzialnego za współpracę z instytucjami bezpieczeństwa, pracownika działu marketingu lub PR przedsiębiorstw sektora zbrojeniowego, itp. Umożliwią mu ponadto zrozumienie problematyki bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego ze szczególnym uwzględnieniem roli wojska i służb specjalnych, przydatnej w działalności społecznej i politycznej.

Zarządzania kryzysowego i ochrony ludności – w ramach tej grupy przedmiotów, każdy student poza wiedzą i umiejętnościami kształtowanymi przez przedmioty podstawowe/kierunkowe, ma możliwość uzyskania dodatkowej wiedzy m.in. z zakresu: zarządzania kryzysowego i planowania cywilnego, monitorowania zagrożeń i analizy ryzyka w obszarze bezpieczeństwa powszechnego, kształtowania bezpiecznego środowiska lokalnego, komunikacji społecznej i interpersonalnej w sytuacjach kryzysowych, sporządzania planu zarządzania kryzysowego, planowania i organizacji obrony cywilnej; analizy zagrożeń miejscowych; organizacji pracy zespołu i centrum zarządzania kryzysowego oraz ich logistycznego zabezpieczenia. Zdobyta wiedza i ukształtowane umiejętności przygotowują absolwenta tej specjalności do pracy w Wydziałach Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności na poziomie lokalnym i regionalnym oraz w Państwowej Straży Pożarnej i innych służbach ratowniczych. Umożliwią mu ponadto szerokie spojrzenie na problematykę bezpieczeństwa społeczności lokalnych i państwa, niezbędną w działalności społecznej i politycznej, jako inicjatora i kreatora społeczeństwa obywatelskiego.

Podsumowując, absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* będą przygotowani do pracy w służbach mundurowych (m.in. Policja, Wojsko Polskie, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna), w administracji publicznej państwowej i samorządowej oraz służbach, inspekcjach i strażach funkcjonujących w sektorze bezpieczeństwa, zwłaszcza w samorządowych instytucjach zarządzania kryzysowego i ochrony ludności.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunkach z obszaru nauk społecznych, a zwłaszcza na kierunku bezpieczeństwo narodowe, politologia, ekonomia, administracja, zarządzanie i kryminologia.

Ponadto studenci kończący studia mogą uzupełnić bądź poszerzyć swoje wykształcenie na studiach podyplomowych.

12. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Oznaczenie symboli:

BN – oznaczenie kierunku *bezpieczeństwo narodowe*; 1 – studia I stopnia; A – profil ogólnoakademicki

W – efekty uczenia się w zakresie wiedzy; U – efekty uczenia się w zakresie umiejętności; K – efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych

01, 02, 03... - numer kolejnych efektów uczenia się

Symbole efektów uczenia się dla kierunku	Po ukończeniu studiów na kierunku <i>bezpieczeństwo narodowe</i> absolwent:	Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do:	
		uniwersalnych charakterystyk dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (ustawa o ZSK)	charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (rozporządzenie MNiSW)
w zakresie WIEDZY:			
BN1A_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu organizację i struktury wspólnot regionalnych i lokalnych oraz znaczenie zachowania w nich bezpieczeństwa.	P6U_W	P6S_WG
BN1A_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z wiedzą o państwie i prawie oraz ich znaczenie w zapewnieniu bezpieczeństwa w wymiarze społecznym, ekonomicznym, militarnym i politycznym.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
BN1A_W03	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kierunki oraz procesy zmian w koncepcjach bezpieczeństwa narodowego i ich konsekwencje dla struktur instytucji publicznych i społecznych.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK

BN1A_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu proces podejmowania decyzji oraz mechanizmy zarządzania w sferze bezpieczeństwa z uwzględnieniem aspektów etycznych. Ponadto zna zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
BN1A_W05	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu rolę instytucji i organizacji związanych ze sferą bezpieczeństwa publicznego.	P6U_W	P6S_WG
BN1A_W06	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zjawiska i procesy generujące wyzwania i zagrożenia w sferze bezpieczeństwa – szczególnie na poziomie regionalnym.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
BN1A_W07	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym rolę głównych uczestników globalnego systemu bezpieczeństwa, ich zadania, interesy (państw, Unii Europejskiej, NATO, pozaeuropejskich-organizacji-regionalnych, ONZ).	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
BN1A_W08	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy wewnętrzne oraz mechanizmy działania systemów bezpieczeństwa w różnych krajach, potrafi opisywać ich relacje z otoczeniem międzynarodowym.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
BN1A_W09	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu mechanizmy i reguły strategii komunikowania oraz zachowania się jednostek i zespołów ludzkich w sytuacjach zagrożenia.	P6U_W	P6S_WG
BN1A_W10	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu rolę kultury, religii, etyki w procesach przemian współczesnej cywilizacji.	P6U_W	P6S_WK
BN1A_W11	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teoretyczne podstawy i metodologie badań bezpieczeństwa (aparaturę pojęciową, metody analizy, kolejność stosowania metod, strukturę badań, zasadę systemowości, zasadę wzajemnych powiązań i zależności).	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:			
BN1A_U01	Potrafi analizować i wyjaśniać oraz przewidywać zachowania człowieka i grup społecznych, a także mechanizmy funkcjonowania wspólnot lokalnych i organizacji politycznych, ze szczególnym naciskiem na aspekt bezpieczeństwa narodowego.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
BN1A_U02	Umie określić rolę państwa i bezpieczeństwa w życiu społeczeństwa oraz wyjaśnić kompetencje poszczególnych instytucji państwowych w obszarze bezpieczeństwa publicznego, a także aktywnie uczestniczyć w debacie publicznej i argumentować swoje wypowiedzi.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
BN1A_U03	Potrafi analizować złożone zjawiska w sferze bezpieczeństwa przy wykorzystaniu właściwych źródeł i informacji z wykorzystaniem odpowiednich metod i technik badawczych oraz samodzielnie planować autorozwój— doskonalenie, uzupełnianie i poszerzanie wiedzy.	P6U_U	P6S_UW P6S_UU
BN1A_U04	Potrafi dostrzegać i oceniać społeczne oczekiwania odnośnie instytucji społeczno-politycznych oraz zagrożenia dla porządku społecznego, prawnego i politycznego, a także prognozować zjawiska wpływające na bezpieczeństwo narodowe oraz zagrożenia dla istniejącego porządku prawnego, społecznego i politycznego.	P6U_U	P6S_UW
BN1A_U05	Umie analizować i oceniać proces rządzenia i podejmowania decyzji oraz dostrzegać ich konsekwencje dla bezpieczeństwa publicznego, a także planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO

BN1A_U06	Potrafi analizować i oceniać treści przekazu medialnego, szczególnie z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego oraz umie wykorzystywać taki przekaz w działalności zawodowej.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
BN1A_U07	Umie wskazać rozwiązania konkretnych, złożonych problemów i proponować w tym zakresie odpowiednie rozwiązania na podstawie norm prawnych obowiązujących w sferze bezpieczeństwa narodowego.	P6U_U	P6S_UW
BN1A_U08	Potrafi przeprowadzić analizę sytuacji bezpieczeństwa narodowego oraz dokonać oceny funkcjonowania systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, jak również ocenić poziom zagrożenia ekonomicznego, politycznego, społecznego, militarnego.	P6U_U	P6S_UW
BN1A_U09	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6U_U	P6S_UK
BN1A_U10	Posiada umiejętności doboru ćwiczeń i form aktywności fizycznej do poziomu swoich umiejętności sportowych i sprawności fizycznej w celu uczestnictwa w kulturze fizycznej przez całe życie* przecinek w tym w zakresie umiejętności strzeleckich.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:			
BN1A_K01	Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, w tym w zespołach realizujących cele społeczne, polityczne i obywatelskie w sferze bezpieczeństwa publicznego.	P6U_K	P6S_KO
BN1A_K02	W komunikowaniu się z otoczeniem wykorzystuje wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
BN1A_K03	Jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej i w służbach oraz w podmiotach komercyjnych realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa narodowego.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
BN1A_K04	Ma świadomość zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny w pracy zawodowej oraz działalności publicznej, potrafi działać i myśleć w sposób przedsiębiorczy.	P6U_K	P6S_KR
BN1A_K05	Jest przekonany o potrzebie właściwego postępowania w sytuacjach zagrożenia jednostkowego i grupowego	P6U_K	P6S_KR
BN1A_K06	Jest zdolny do samodzielnego budowania systemu własnych poglądów i formułowania krytycznych ocen.	P6U_K	P6S_KK

* - efekt w tej części realizowany jest wyłącznie na studiach stacjonarnych

13. ZAJĘCIA WRAZ Z PRZYPISANYMI DO NICH PUNKTAMI ECTS, EFEKTAMI UCZENIA SIĘ I TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI:

Przedmioty		Minimalna liczba punktów ECTS	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się na kierunku
PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO (19 ECTS):				
1.	Język obcy	9	Treści leksykalne: Zagadnienia występujące w ogólnodostępnych i stosowanych na zajęciach podręcznikach na poziomie B2 (np. uniwersytet, przedmiot studiów, wykształcenie, praca, media, technologie, środowisko, zdrowie, żywienie, sport, czas wolny, edukacja, zakupy, podróżowanie, społeczeństwo, kultura, zjawiska społeczne). Treści gramatyczne: Zgodne z sylabusem podręczników przewidzianych dla poziomu B2 dla danego języka i zgodne z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Funkcje językowe: Zgodne z sylabusem podręczników dla poziomu B2 i pozwalające studentom na porozumiewanie się w języku obcym (np. branie czynnego udziału w dyskusjach, wyrażanie emocji oraz wyrażanie swoich opinii, argumentowanie i formułowanie swojego punktu widzenia w formie ustnej i pisemnej, dokonywanie prezentacji).	BN1A_U09 BN1A_K06
2.	Ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego	1	Pojęcie utworu, prawa autorskie osobiste i majątkowe. Dozwolony użytek. Prawa pokrewne. Wynalazek, wynalazek biotechnologiczny oraz patent. Znaki towarowe oraz prawa ochronne na znaki towarowe. Wzory przemysłowe, wzory użytkowe.	BN1A_W04 BN1A_U06-U07 BN1A_K04
3.	Przedsiębiorczość	1	Pojęcie i rodzaje przedsiębiorczości. Przedsiębiorca – pojęcie, zachowania i klasyfikacje. Determinanty wewnętrzne i zewnętrzne rozwoju przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość a przedsiębiorstwo. Uwarunkowania, założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Obszary przedsiębiorczości – przedsiębiorczość rodzinna, kobiet, akademicka, społeczna, intelektualna.	BN1A_W01 BN1A_U03 BN1A_K04
4.	Techniki informacyjno-komunikacyjne	1	Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) – pojęcie, geneza ICT, czynniki wpływające na rozwój nowych technologii. Wykorzystanie urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzy-	BN1A_W06 BN1A_W09 BN1A_U03

			szących, w szczególności e-learningu w procesie informacyjno-komunikacyjnym. Gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem wszelkich dostępnych narzędzi komunikacji. Tworzenie i zastosowanie elektronicznych baz danych. RODO a techniki informacyjno-komunikacyjne. Rola mediów społecznościowych w komunikacji. Systemy operacyjne i aplikacje użytkowe.	BN1A_U05 BN1A_K03-K04
Przedmioty w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się (jeden do wyboru)				
1.	Metody wspomagania uczenia się	2	Zagadnienia z zakresu metod uczenia się. Indywidualne preferencje uczenia się: style uczenia się, typy inteligencji i ich wpływ na uczenie się. Mocne strony, potencjał, ograniczające przekonania. Teorie, wymiary i modele uczenia się. Zewnętrzne i wewnętrzne warunki uczenia się. Uczenie się, motywacja i wiek uczących się. Siła woli, samokontrola. Motywacja samoistna; motywacja samoistna a cele uczenia się i zaangażowanie. Wybrane techniki uczenia się.	BN1A_W06 BN1A_U03 BN1A_K06
2.	Psychologia rozwoju osobistego		Psychologia pozytywna, psychologia zdrowia i psychologia rozwoju osobistego w świetle teorii. Psychologiczne teorie stresu proaktywne sposoby radzenia sobie ze stresem. Filozofia asertywności. Podstawy teoretyczne komunikacji interpersonalnej oraz psychologii grupy. Teorie odporności psychicznej. Psychologia zmiany. Psychologia rozwoju osobistego praktyczny aspekt psychologii zdrowia (pozytywnej). Implikacje praktyczne. Stres proaktywne sposoby radzenia sobie ze stresem. Sposoby radzenia sobie ze stresem w praktyce. Konstruktywna komunikacja interpersonalna jako wyraz dojrzałości psychicznej oraz narzędzie rozwoju osobistego w relacjach społecznych, współpracy w grupie. Odporność psychiczna. Psychologia zmiany. Zarządzanie czasem. Zarządzanie zespołem.	BN1A_W01 BN1A_W03 BN1A_W09 BN1A_U01-U02 BN1A_U07 BN1A_K01-K02 BN1A_K06
Przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych				
1.	Filozofia bezpieczeństwa	1	Działy, dziedziny i funkcje filozofii a pojęcie bezpieczeństwa. Najważniejsze problemy filozofii starożytnej. Filozofia a teologia średniowiecza. Renesansowy antropocentryzm. Nowożytny racjonalizm. Filozofia oświecenia. Filozofia XIX w. Rola filozofii we współczesnym świecie.	BN1A_W10 BN1A_U03 BN1A_U04 BN1A_K06
2.	Najnowsza historia powszechna	2	Sytuacja polityczna na świecie przed 1914 r. I wojna światowa i jej konsekwencje. Paryska konferencja pokojowa i traktat wersalski nowy układ sił na świecie po 1918 r. Narodziny totalitaryzmów. II wojna światowa. Dwubiegunowość polityczna świata po 1945 r. „zimna wojna”. Odprężenie	BN1A_W01-W02 BN1A_U01-U02 BN1A_K04-K05

			w stosunkach międzynarodowych w latach 70 i 80 XX wieku. Upadek ZSRR konsekwencje dla świata.	
3.	Podstawy logiki	2	Rozwój logiki w aspekcie historycznym. Poznawczy status języka, nazw i nazywania. Warunki poprawności definicji w logice. Budowa i rodzaje zdań. Kwadrat logiczny. Zdanie a sąd. Sądy analityczne, syntetyczne, a priori, a posteriori i ich kombinacje. Pojęcie prawdy. Prawo niesprzeczności oraz prawo wyłączonego środka. Prawa logicznego wnioskowania. Erystyka, jako umiejętność poprawnej argumentacji.	BN1A_W02 BN1A_W09 BN1A_U02-U03 BN1A_K04 BN1A_K06
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE / KIERUNKOWE (86 ECTS):				
1.	Historia wojen i wojskowości	5	Części składowe oraz podstawowe pojęcia historii wojskowej. Dyscypliny historii wojskowości: historia wojska, historia wojen, historia sztuki wojennej, historia myśli wojskowej i nauki wojennej. Wybrane konflikty na ziemiach polskich na przestrzeni wieków. Ogólna charakterystyka I wojny światowej; nowe elementy sztuki wojennej. Charakter i ogólny przebieg (etapy) II wojny światowej.	BN1A_W02-W03 BN1A_W06 BN1A_U02 BN1A_U04-U05 BN1A_K05-K06
2.	Administracja bezpieczeństwa lokalnego	4	Administracja publiczna jako przedmiot badań różnych dyscyplin wiedzy. Modele administracji publicznej, ewolucja w administracji. Samorząd terytorialny oraz bezpieczeństwo narodowe jako kategorie administracyjno-prawne. Zadania i kompetencje z zakresu bezpieczeństwa narodowego wykonywane przez samorząd gminny i powiatowy. Działania samorządu w obszarze bezpieczeństwa: społecznego, ekologicznego, militarnego, kulturowego. Administracja lokalna a podsystem ochronny i obronny. Tryb podejmowania decyzji w administracji. Podstawowe instytucje bezpieczeństwa i porządku publicznego w wymiarze lokalnym. Współpraca instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz bezpieczeństwa z administracją.	BN1A_W01-W02 BN1A_W05 BN1A_U01-U02 BN1A_K01-K02
3.	Wstęp do teorii bezpieczeństwa	5	Stan nauk o bezpieczeństwie i główne kierunki badań. Tradycyjne i współczesne pojęcie bezpieczeństwa. Kompleksowa teoria bezpieczeństwa. Współczesne wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa zewnętrznego oraz wewnętrznego państwa. Podmiotowy i przedmiotowy wymiar bezpieczeństwa zewnętrznego oraz wewnętrznego. Metody, środki i instrumenty zapewnienia bezpieczeństwa zewnętrznego oraz wewnętrznego. Zacieranie się granic między bezpieczeństwem zewnętrznym a wewnętrznym w warunkach globalizacji i integracji regionalnej. Rola mocarstw w zapewnieniu bezpieczeństwa. Prognoza	BN1A_W02 BN1A_W05-W06 BN1A_U03 BN1A_U08 BN1A_K01 BN1A_K03 BN1A_K06

			rozwoju bezpieczeństwa dwukropek uniwersalistyczna, ogólnoeuropejska i euroatlantycka.	
4.	Bezpieczeństwo państwa	5	Globalizacja a środowisko bezpieczeństwa. Pojęcie i istota bezpieczeństwa państwa. Podmioty bezpieczeństwa i ich ewolucja. Podstawy bezpieczeństwa międzynarodowego. Bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne, jego składniki i uwarunkowania. Negatywne zjawiska społeczne wpływające na bezpieczeństwo państwa. Zagrożenia militarne i niemilitarne. Główne organy, instytucje i podmioty zapewniające bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne państwa.	BN1A_W04 BN1A_W06-W07 BN1A_U04 BN1A_U07-U08 BN1A_K03 BN1A_K05-K06
5.	Nauka o państwie i prawie	5	Państwo, jego geneza i definicje. Funkcje współczesnego państwa. Typologia państw. Racja stanu i jej składowe. Władza polityczna – różnicowanie definicyjne. Legitymacja władzy. System prawny – elementy składowe. Hierarchia źródeł prawa. Norma prawna. Podmiotowość polityczna – definicja i poziomy podmiotowości. Konstrukcja państwa prawnego i demokratycznego państwa prawnego. Zasady polskiego systemu politycznego.	BN1A_W02 BN1A_W05 BN1A_U02 BN1A_U05 BN1A_K01 BN1A_K06
6.	Bezpieczeństwo wewnętrzne	5	Pojęcie, zakres i podmioty bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Rodzaje i formy zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego. Polityczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego. Instytucjonalny system bezpieczeństwa wewnętrznego. Współdziałanie podmiotów bezpieczeństwa wewnętrznego z Siłami Zbrojnymi RP w warunkach sytuacji nadzwyczajnych. Rola i zakres działania ministra spraw wewnętrznych w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej. Prywatne podmioty w organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego.	BN1A_W05 BN1A_W08 BN1A_U02 BN1A_U04 BN1A_K06
7.	Podstawy strategii bezpieczeństwa	5	Geneza i rozwój strategii bezpieczeństwa. Strategia jako kategoria bezpieczeństwa – pojęcie, istota, treść, podstawowe kategorie strategiczne, środki, metody. Zarys rozwoju światowej i polskiej myśli strategicznej. System strategii państwa. Strategiczne wyzwania (zagrożenia, szanse i ryzyko) dla bezpieczeństwa Polski. Strategia bezpieczeństwa UE i koncepcje strategiczne NATO. Świat XXI wieku – wizje i prognozy przyszłości. Wybrane problemy zarządzania strategicznego.	BN1A_W02-W03 BN1A_W06 BN1A_W08 BN1A_U04 BN1A_U08 BN1A_K01 BN1A_K04
8.	Geopolityka	4	Pojęcie geopolityki. Wpływ czynników geograficznych na prowadzenie polityki zagranicznej. Wpływ globalizacji na procesy geopolityczne. Znaczenie geopolityki w wybranych regionach świata.	BN1A_W02 BN1A_W05-W06 BN1A_U02-U03 BN1A_U05 BN1A_K02 BN1A_K06

9.	Bezpieczeństwo Unii Europejskiej	5	Geneza i rozwój integracji w ramach Wspólnot i Unii Europejskiej. Współpraca państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa przed traktatem z Maastricht. Uregulowania prawne w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa po traktacie z Maastricht. Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony. Strategie bezpieczeństwa UE. Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości UE (m.in. współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, współpraca sądowa w sprawach cywilnych). Bezpieczeństwo wybranych aspektów funkcjonowania Unii Europejskiej.	BN1A_W02 BN1A_W05 BN1A_W07-W08 BN1A_U02 BN1A_U04-U05 BN1A_K01 BN1A_K06
10.	Instytucjonalizm bezpieczeństwa międzynarodowego	2	Historyczne instytucje bezpieczeństwa sojuszniczego w Europie. Unia Europejska w systemie bezpieczeństwa Europy. Rola organizacji międzynarodowych w kształtowaniu bezpieczeństwa. Instytucja bezpieczeństwa sojuszniczego. NATO – geneza, działalność, struktura, koncepcje strategiczne i doktryny. Międzynarodowe sądy – m.in. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości i Stały Trybunał Rozjemczy.	BN1A_W01 BN1A_W05-W06 BN1A_U01-U02 BN1A_U04 BN1A_K06
11.	Prawne aspekty bezpieczeństwa i porządku publicznego	3	Zdefiniowanie terminów prawnych „bezpieczeństwo publiczne” i „porządek publiczny”. Prawo do bezpieczeństwa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Kompetencje konstytucyjnych organów władzy wykonawczej w zakresie bezpieczeństwa państwa. Bezpieczeństwo w działaniach terenowej administracji publicznej. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w prawie administracyjnym.	BN1A_W02 BN1A_W05 BN1A_U02 BN1A_U07 BN1A_K01 BN1A_K03
12.	Bezpieczeństwo ekonomiczne	3	Teoretyczne podstawy bezpieczeństwa ekonomicznego. Wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny zagrożenia bezpieczeństwa ekonomicznego. Bezpieczeństwo finansowe. Bezpieczeństwo surowcowe. Bezpieczeństwo energetyczne. Agresja ekonomiczna. Bezpieczeństwo w zakresie dostępu do żywności i czystej wody. Nowe zagrożenia i wyzwania dla bezpieczeństwa ekonomicznego. Działalność państw i organizacji międzynarodowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego i przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom. Analiza i ewolucja poziomu bezpieczeństwa ekonomicznego w Polsce i Unii Europejskiej na wybranych przykładach.	BN1A_W02 BN1A_W06-W07 BN1A_U02 BN1A_U07-U08 BN1A_K03 BN1A_K06
13.	Bezpieczeństwo społeczne	3	Bezpieczeństwo społeczne w systemie bezpieczeństwa narodowego. System bezpieczeństwa społecznego III RP. Uwarunkowania bezpieczeństwa społecznego w Polsce. Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo społeczne. Współczesne zagrożenia społeczne i metody ich minimalizacji. Bezpieczeństwo społeczne w Unii Europejskiej.	BN1A_W03 BN1A_W05 BN1A_W09 BN1A_U02 BN1A_U07 BN1A_K06

14.	Bezpieczeństwo militarne	3	Pojęcia z zakresu bezpieczeństwa militarnego. Ewolucja zjawiska walki zbrojnej i konfliktu zbrojnego. Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa związane z użyciem siły militarnej. Rola siły militarnej w polityce bezpieczeństwa państw w XXI wieku. Wojskowa i cywilna organizacja bezpieczeństwa RP. Główne kierunki transformacji sił zbrojnych, aktualne wyzwania, szanse i zagrożenia w sferze bezpieczeństwa militarnego. Organizacja systemu dowodzenia siłami zbrojnymi w czasie pokoju, kryzysu i wojny. Międzynarodowe instytucje bezpieczeństwa militarnego.	BN1A_W02-W03 BN1A_W06 BN1A_U03 BN1A_U05 BN1A_U08 BN1A_K02-K03 BN1A_K06
15.	Metodologia badań społecznych	4	Metodologia w obszarze nauk społecznych. Typy problemów badawczych i podejść. Narzędzia poznania nomologicznego (definicje, zmienne, wskaźniki, korelacje, zw. przyczynowo-skutkowe, analiza, synteza). Klasyfikacja metod i technik badawczych. Metody, techniki ilościowe i jakościowe.	BN1A_W11 BN1A_U03-U04 BN1A_U06 BN1A_K02 BN1A_K04
16.	Technologiczne podstawy bezpieczeństwa	3	Pojęcie bezpieczeństwa technologicznego. Nowoczesne technologie wojskowe a poziom bezpieczeństwa państwa. Wpływ rozwoju technologicznego i wyścigu zbrojeń na bezpieczeństwo międzynarodowe i układ sił na świecie. Postęp technologiczny jako czynnik rozwoju gospodarczego i unowocześnienia sił zbrojnych. Współpraca przemysłu zbrojeniowego z zapleczem badawczo-rozwojowym pracującym na rzecz obronności. Nowe technologie. Współpraca międzynarodowa w zakresie wspólnych prac badawczo-rozwojowych i transferu technologii. Profesjonalizacja sił zbrojnych jako jedna z konsekwencji rozwoju nowych technologii wojskowych.	BN1A_W02 BN1A_W04 BN1A_W06 BN1A_U02 BN1A_U04-U05 BN1A_K03 BN1A_K06
17.	Międzynarodowe prawo konfliktów zbrojnych	4	Geneza, rozwój, stan obecny międzynarodowego prawa humanitarnego. Status, zasady traktowania oraz ochrony jeńców wojennych. Uregulowania dotyczące tworzenia odpowiednich warunków dla jeńców wojennych. Postępowania sądowe wobec jeńców wojennych. Status prawny i zasady traktowania osób cywilnych w trakcie konfliktów zbrojnych. Ochrona osób cywilnych. Metody oraz środki prowadzenia działań zbrojnych. Dopuszczalne cele wojskowe. Analiza ograniczeń w sposobach prowadzenia walki zbrojnej. Uwarunkowania prawne dotyczące środków bojowych oraz doboru celów w działaniach zbrojnych. Karanie zbrodni międzynarodowych. Konwencja genewska i haska wobec zbrodni międzynarodowych. Międzynarodowy Trybunał Karny. Karanie zbrodni wojennych popełnianych podczas konfliktów zbrojnych o charakterze niemiędzynarodowym.	BN1A_W04-W05 BN1A_W07 BN1A_U02-U03 BN1A_U07 BN1A_K01-K02 BN1A_K04
18.	Cyberbezpieczeństwo	3	Definicje: społeczeństwo informacyjne, zagrożenia cyberprzestrzeni i świata wirtualnego, media społecznościowe, wirusy. Rozwój i ewolucja zagrożeń	BN1A_W06 BN1A_U03

			tradycyjnych i cyfrowych na przestrzeni lat. Charakterystyka oraz rodzaje zagrożeń i ich diagnoza. Wirusy i złośliwe oprogramowanie oraz mechanizmy zabezpieczające i obronne w komputerach oraz urządzeniach mobilnych. Rodzaje i konfiguracja urządzeń teleinformatycznych wspierających bezpieczeństwo sieci. Audyty bezpieczeństwa, testy oraz procedury i usługi ochrony danych w sieci.	BN1A_U07 BN1A_K05
19.	Polityka i strategia bezpieczeństwa wybranych państw	2	Geneza i rozwój strategii jako nauki, sztuki i praktyki. Główne determinanty polityki i strategii bezpieczeństwa państwa. Strategia jako kategoria bezpieczeństwa: pojęcie, istota, treść, podstawowe kategorie strategiczne, środki, metody. Zarys rozwoju światowej i polskiej myśli strategicznej. Strategiczne wyzwania (zagrożenia, szanse i ryzyko) dla bezpieczeństwa wybranych państw. Kierunki polskiej polityki bezpieczeństwa wobec zdiagnozowanych i prognozowanych wyzwań. Instrumenty i mechanizmy polityki bezpieczeństwa (sojusze dwustronne, mechanizmy wielostronne, operacje pokojowe, rozbrojenie). Analiza i ocena zapisów dokumentów strategicznych wybranych państw.	BN1A_W02 BN1A_W11 BN1A_U04 BN1A_U06 BN1A_U08 BN1A_K03
20.	Służby specjalne	4	Organizacja i struktura służb specjalnych w państwach demokratycznych. Miejsce i rola służb specjalnych w systemie bezpieczeństwa państwa. Podstawy prawne funkcjonowania służb specjalnych w Polsce. Kontrola i nadzór nad funkcjonowaniem służb specjalnych. Służby specjalne w Polsce i wybranych państwach świata. Przykłady działań służb specjalnych. Służby specjalne w państwach niedemokratycznych.	BN1A_W01 BN1A_W04 BN1A_W08 BN1A_U02 BN1A_U04 BN1A_K02 BN1A_K06
21.	Przestępczość transnarodowa	4	Przestępczość transnarodowa – pojęcie, czynniki sprzyjające. Przestępczość zorganizowana – pojęcie, cechy. Mafia – istota, przykłady grup. Geneza między-narodowej przestępczości zorganizowanej. Koncentracja działań grup przestępczych. Struktura organizacji przestępczych. Bezpieczeństwo trans-graniczne Polski. Współpraca transgraniczna w walce z przestępczością zorganizowaną. Instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przestępczości zorganizowanej w Polsce i na świecie. Analiza wybranych grup przestępczych, ich profilu oraz struktury. Motywy działania przestępczości transgranicznej. Programy, systemy oraz narzędzia służące przeciwdziałaniu przestępczości transgranicznej.	BN1A_W01-W02 BN1A_W06 BN1A_U01-U03 BN1A_K04 BN1A_K06
22.	Bezpieczeństwo energetyczne	1	Pojęcie, istota i zakres przedmiotowy bezpieczeństwa energetycznego. Miejsce bezpieczeństwa energetycznego w bezpieczeństwie ekonomicznym.	BN1A_W03 BN1A_W06

			Instrumenty zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Globalne oraz lokalne zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego. Bezpieczeństwo energetyczne w Polsce i jego ewolucja. Polityka Polski w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. UE a bezpieczeństwo energetyczne. Konflikty i kryzysy energetyczne. Odnawialne źródła energii a bezpieczeństwo energetyczne. Wyzwania dla bezpieczeństwa energetycznego.	BN1A_U08
23.	Bezpieczeństwo kulturowe	1	Aspekty pojęciowe bezpieczeństwa kulturowego. Kulturowy wymiar bezpieczeństwa. Kultura w polityce zagranicznej państw. Kulturowe podłoże konfliktów międzynarodowych. Działalność i specyfika organizacji międzynarodowych działających w sferze bezpieczeństwa kulturowego.	BN1A_W02 BN1A_W10 BN1A_U01 BN1A_K05
24.	Logistyka bezpieczeństwa	3	Geneza i rozwój logistyki w sferze bezpieczeństwa. Koncepcja logistyki bezpieczeństwa na tle paradygmatu logistyki. Procesy i systemy logistyczne w sferze bezpieczeństwa. Identyfikacja i charakterystyka poszczególnych form logistyki bezpieczeństwa oraz ich potencjału. Infrastruktura logistyczna w sferze bezpieczeństwa i obronności.	BN1A_W02 BN1A_W06 BN1A_U03 BN1A_U06 BN1A_K06
PRZEDMIOTY DO WYBORU (58 ECTS):				
1.	Grupa przedmiotów z zakresu: System bezpieczeństwa RP	58	Ochrona ludności w czasie konfliktów zbrojnych Polityka i strategia bezpieczeństwa narodowego RP Bezpieczeństwo informacyjne Organizacja systemów ratownictwa Zarządzanie kryzysowe Patologie społeczne Zarządzanie bezpieczeństwem RP System ochronny RP Ekonomika obronności System penitencjarny w Polsce System obronny RP Polska w systemie bezpieczeństwa euroatlantyckiego Gry decyzyjne Ochrona infrastruktury krytycznej Asymetria zagrożeń bezpieczeństwa Seminarium licencjackie	BN1A_W01-W09 BN1A_W11 BN1A_U01-U08 BN1A_K01-K06
2.	Grupa przedmiotów z zakresu: Zarządzanie kryzysowe i ochrona ludności		Ochrona danych osobowych i informacji niejawnych Media i komunikacja w stanach zagrożeń Rodzaje zagrożeń i sposoby ich rozpoznawania System zarządzania kryzysowego RP	BN1A_W01-W02 BN1A_W04 BN1A_W06-W09 BN1A_W11

		Bezpieczeństwo ekologiczne Ochrona granic RP Infrastruktura krytyczna Zarządzanie kryzysowe w UE i NATO Logistyka w sytuacjach kryzysowych Planowanie cywilne Psychologia zagrożeń Negocjacje Organizacja systemów ratownictwa Analiza ryzyka Gry decyzyjne Seminarium licencjackie	BN1A_U01-U08 BN1A_K01-K06
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH (12 ECTS):			
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH I	12	Podstawy prawa karnego Podstawy prawa wykroczeń Bezpieczeństwo ruchu drogowego Socjologia bezpieczeństwa Ćwiczenia strzeleckie	BN1A_W01-W02 BN1A_W05-W06 BN1A_W09 BN1A_U01-U04 BN1A_U07 BN1A_U10 BN1A_K01-K04
GRUPA PRZEDMIOTÓW FAKULTATYWNYCH II		Podstawy prawa karnego Podstawy prawa wykroczeń Kryminologia Resocjalizacja Ćwiczenia strzeleckie	BN1A_W02 BN1A_W06 BN1A_W09-W10 BN1A_U01-U04 BN1A_U07 BN1A_U10 BN1A_K01 BN1A_K03-K06
PRAKTYKI (wymiar, zasady i forma):	5	Praktyki odbywają się na czwartym semestrze studiów w wymiarze 120 godzin. Program praktyk obejmuje zapoznanie się studenta z: instytucją; zakresem działalności jednostki organizacyjnej, w której odbywana jest praktyka; strukturą organizacyjną instytucji i podziałem zadań między jej jednostki organizacyjne; regulaminem, na podstawie którego jednostka realizuje swoje zadania; zasadami zarządzania i organizacją pracy; zapoznaniem się z obowiązkami na wybranych stanowiskach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów i wykonywanie przydzielonych zadań	BN1A_W01 BN1A_U02-U03 BN1A_K03 BN1A_K05

		w zakresie określonym w ramowym programie studiów. Studenci mogą odbywać praktyki w jednostkach, których działanie związane jest z szeroko pojmowanymi kwestiami bezpieczeństwa. Wymienić w tym kontekście można służby mundurowe, instytucje administracji publicznej, jak również podmioty gospodarcze.	
RAZEM	180		

Studentów studiów stacjonarnych obowiązują zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin.

Ponadto studentów obowiązują następujące zajęcia dydaktyczne, którym nie przypisuje się punktów ECTS:

- 1) szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze 4 godzin, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia;
- 2) szkolenie biblioteczne w wymiarze 2 godzin;
- 3) pierwsza pomoc przedmedyczna w wymiarze 4 godzin.

Wymienionym zajęciom nie przypisuje się punktów ECTS.

Ponadto studenci obcokrajowcy odbywają lektorat z języka polskiego –w wymiarze 4 ECTS.

14. SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA:

Prowadzący określa szczegółowe efekty uczenia się i formę ich weryfikacji, a następnie umieszcza je w karcie przedmiotu. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć oznacza realizację założonej koncepcji kształcenia na prowadzonym kierunku i uzyskanie efektów kierunkowych (osiągnięcie sylwetki absolwenta). Weryfikacja i ocena efektów uczenia się osiąganych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia odbywa się poprzez:

- 1) **proces dyplomowania** – poprzez prace dyplomowe weryfikuje się zakładane efekty uczenia się. Oceniane są one przez promotora i recenzenta;
- 2) **praktyki studenckie** – efekty uczenia się osiągane w ramach praktyk studenckich są dopełnieniem koncepcji kształcenia. Studenci uzupełniają zdobytą w trakcie uczenia się wiedzę (także umiejętności i kompetencje) o jej praktyczne aspekty. Weryfikacja efektów następuje zgodnie z regulaminem praktyk na kierunku *bezpieczeństwo narodowe*;
- 3) **wymianę międzynarodową studentów** – weryfikacja efektów uczenia się odbywa się dzięki uzyskiwaniu informacji od studentów dotyczącej posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kontekście pobytu w uczelni partnerskiej;
- 4) **osiągnięcia kół naukowych** – informacja zwrotna uzyskiwana jest poprzez recenzje zewnętrzne (publikacje naukowe, wystąpienia na konferencjach, przyznawane stypendia Rektora i Ministra);
- 5) **badanie losów absolwentów** poprzez uzyskiwanie od nich informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy;
- 6) **badanie opinii pracodawców** weryfikacja efektów uczenia się odbywa się w drodze: opiniowania przez pracodawców programów studiów, w tym zakładanych efektów uczenia się i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego; przekazywania informacji o przydatności uzyskiwanych w trakcie studiów efektów uczenia się w ramach wykonywanej przez absolwenta pracy zawodowej.

Podstawą oceny realizacji efektów uczenia się w trakcie studiów są:

- 1) **prace etapowe** realizowane przez studenta takie jak: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies jak też inne dodatkowe sposoby zaliczenia, przeprowadzane są według instrukcji przygotowanej przez prowadzącego zajęcia;
- 2) **egzamin z przedmiotu** pytania przygotowane do egzaminu nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu realizowane w ramach zajęć. Student ma prawo do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na egzaminie oceny.

Forma egzaminu (ustna, pisemna lub praktyczna) określana jest przez prowadzącego zajęcia i zawarta w karcie przedmiotu.

- a) **egzamin ustny** powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników. Co najmniej dwa tygodnie przed terminem egzaminu prowadzący przekazuje studentom w formie pisemnej zagadnienia egzaminacyjne. Ich odbiór jest potwierdzany przez przedstawiciela studentów,
- b) **egzamin pisemny** może być organizowany w formie testowej lub opisowej. Egzamin przeprowadza się w sali dydaktycznej, w której jest możliwe właściwe rozlokowanie studentów, zapewniające komfort pracy i jej samodzielność. Prowadzący egzamin ma prawo przerwać lub unieważnić egzamin w sytuacji, gdy praca studenta nie jest samodzielna (student korzysta z niedopuszczonych materiałów, urządzeń i z pomocy innych osób).
- 3) **zaliczenie i zaliczenie z oceną** – prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na zaliczeniu.

Formy i metody prowadzenia zajęć oraz kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu.

Wszystkie formy weryfikacji osiągnięć studenta uzyskanych w ramach zajęć w danym semestrze odnotowuje się w kartach okresowych osiągnięć studenta.